

prof. M.D.DƏMİRÇİYEVƏ,
BDU, Mülki hüquq kafedrasının müdiri
mahabbat_d.h.t@mail.ru

NİKAH MÜQAVİLƏSİ HAQQINDA KONSEPSİYALAR

Acar sözlər: nikah, müqavilə, konsepsiya, birgə mülkiyyət

Ключевые слова: брак, договор, концепция, совместная собственность

Keywords: marriage, contract, concept, joint property

Respublikamızın qüvvədə olan ailə qanunvericiliyində nikah, əsasən, klassik nikah anlayışı müddəalarına söykənsə də, müqavilənin də bağlanmasına icazə verilir. Lakin bir çox qərb dövlətlərindən fərqli olaraq, milli qanunvericiliyimizdə bu müqavilənin məzmunu yalnız əmlak münasibətləri ilə bağlı ola bilər və şəxsi münasibətlərin müqavilədə nəzərdə tutulmasına yol verilmir Azərbaycan Respublikası AM-nin 38.1-ci maddəsinə əsasən, nikah müqaviləsi nikaha daxil olan şəxslər arasında bağlanan, nikah dövründə və (və ya) nikah pozulduqda ər-arvadın əmlak hüquqlarını və vəzifələrini müəyyən edən sazişdir.

Qədim zamanlarda, eləcə də Roma və yunan hüququnda, habelə orta əsrlər dövründə qanunvericilik patriarxal münasibətlərin qərarlaşmasına, qadınların və uşaqların hüquq və mənafelərinin məhdudlaşdırılmasına xidmət edirdi. Tədricən bir sıra Avropa ölkələrində patriarxal münasibətlərin yumşalması müşahidə olunmağa başladı. XVII əsrin axırlarında İngiltərədə və Fransada uşaqların tərbiyəsinə görə valideynlərin məsuliyyətinin artırılması, ata və ananın hüquq və vəzifələrinin tarazlaşdırılması istiqamətində qanunlar paketi işlənib hazırlandı və qəbul olundu. Sonrakı dövrlərdə həmin qanunların təkmilləşdirilməsi və standartlaşdırılması istiqamətində təsirli addımlar atıldı. 1989-cu ildə Fransada qəbul olunmuş

«Atılmış uşaqlar haqqında və valideynlərin rəhm-sizcəsinə rəftar etdiyi uşaqlar haqqında» qanun nəzərdə tutulurdu ki, bu qəbildən olan valideynləri məhkəmə valideynlik hüququndan məhrum edə, hüquq və mənafeləri pozulmuş uşaqlar qəy-yumlara və uşaq xeyriyyə müəssisələrinə verilə bilərdi. Bu qəbildən olan qanunvericilik aktları sonralar Belçika, Hollandiya, Macarıstan və s. kimi ölkələrdə qəbul olundu. Rusiya imperiyasının qanunlar külliyyatında da ailə hüququ istiqamətində, xüsusən uşaqların hüquqlarının müdafiəsi yönündə də müəyyən irəliləyiş nəzərə çarpmaqda idi. Sovet hakimiyyətinin qurulmasından sonra Rusiyada və Azərbaycanda ailə hüququ sahəsində baş verən irəliləyişi qeyd etməmək olmaz. Hələ 31 dekabr 1917-ci ildə «Analıqın və uşaqların mühafizəsinin təmin edilməsi» üzrə kollegiyaların təşkili haqqında dekret imzalanmışdı. 4 yanvar 1918-ci ildə qəbul edilmiş «Nigah, ailə, qəyümlüq hüququ və vətəndaşlıq vəziyyəti aktları haqqında Məcəllənin» 149-cu maddəsi valideynlərin hüquqlarını, o cümlədən uşaqlarını tərbiyə etmək hüququnu müəyyən edirdi. Ailə tərbiyəsinin ictimai əhəmiyyətini nəzərə alan dövlət valideynlərin üzərinə eyni zamanda uşaqları tərbiyə vəzifəsi də qoyurdu. Valideynlərin uşaqları tərbiyə etmək vəzifəsi həmin Məcəllənin 154-cü maddəsində konkret göstərilmişdi. Bununla da dövlət valideynlər və uşaqlar arasında olan münasibətlərə hüquqi xarakter verdi. Ailədə, uşaqların tərbiyəsinə münasibətdə valideynlərin məsuliyyəti artırıldı. Azərbaycan SSR-in 29 may 1928-ci il tarixli «Nikah, ailə və qəyümlüq haqqında» qanununda yeni hüquq normaları hesabına xeyli dəyişiklik edildi. Nikah senzi kişilər üçün 18 yaş, qadınlar üçün isə 16 yaş

müəyyən olundu. Valideynlərin başlıca hüquq və vəzifələrinin məhz uşaqların mənafeyi naminə həyata keçirilməsi bir daha təsbit olundu. Ən başlıca yenilik kimi qeyd etmək lazımdır ki, ilk dəfə olaraq yeni Məcəllədə övladlığa götürmə institutu nəzərdə tutulurdu. Ailə Məcəlləsində qəyümlüğe və himayəçiliyə daha geniş yer verilirdi.

Ailə hüququnda ciddi dəyişiklik olan 2000-ci ildə qəbul edilmiş Ailə Məcəlləsində ilk dəfə olaraq nikah müqaviləsi haqqında düzünə göstəriş vardır. Nikah müqaviləsi haqqında müxtəlif konsepsiyalar mövcuddur.

Nikah müqaviləsinə, ilk növbədə, mülki-hüquqi müqavilənin bir növü kimi baxmaq lazımdır. Əksər müəlliflər (M.V.Antokolskaya, P.V.Kraşennikov və digərləri) mülki hüquq normalarının ailə münasibətlərində subsidiar tətbiqinə yol verildiyini əsas götürüb, bu mövqeyi dəstəkləyirlər. S.N.Bondov göstərmişdir ki, nikah müqaviləsi ikitərəfli mülki-hüquqi əqd olduğundan, həm bağlanılma qaydasına, həm məzmununa, həm də tərəflərin iradə azadlığına görə bu əqlərin tələblərinə uyğun olmalıdır (6, s.58). Az sayda olsa da, başqa mövqedə olanlar da vardır. Məsələn, O.N.Nizamiyeva, N.N.Tarusina nikah müqaviləsinin subyekt tərkibini və məzmununu əsas götürürək, onu xalis ailə hüququnun institutu kimi nəzərdən keçirmişlər (7, s. 7; 8, s.16).

O.V.Boqdanova bu məsələdə fikir ayrılığına son qoyulması və ər-arvad arasında əmlak mübahisələrinin həllində mülki qanunvericilik normalarının tətbiqi imkanlarının genişləndirilməsi məqsədi ilə AM-də nikah müqaviləsinə nəzərdə tutulan normaya aşağıdakı məzmununda əlavənin edilməsini təklif etmişdir: “Nikah müqaviləsi ailə hüquq münasibətlərinin tənzimlənməsinin mülki-hüquqi vasitəsi sayılır” (5, s.20). AM-də ailə üzvləri arasında ailə qanunvericiliyi ilə tənzimlənməyən əmlak və şəxsi qeyri-əmlak münasibətlərinə mülki qanunvericiliyin ailə münasibətlərinin mahiyyətinə zidd olmayan normalarının tətbiq edildiyini nəzərə alsaq (2-ci maddə), O.V.Boqdanovun təklifinə ehtiyacın olmadığını yəqin edirik.

Azərbaycan Respublikası MM-nin 389.1-ci maddəsinə əsasən, mülki hüquq və vəzifələrin müəyyənləşdirilməsi, dəyişdirilməsi və ya xitamı haqqında iki və ya bir neçə şəxsin razılaşması

müqavilə sayılır. Deməli, nikah müqaviləsi, heç şübhəsiz, mülki qanunvericilikdə bu əqd üçün müəyyən olunmuş şərtlərə cavab verməlidir. Lakin nikah müqaviləsinə digər növ mülki-hüquqi müqavilələrdən fərqləndirən cəhətlər də vardır ki, onlar öz əksini AM-nin müvafiq müddəalarında tapmışdır. M.D.Dəmirçiyevanın fikrincə, nikah müqaviləsinin səciyyəvi xüsusiyyəti onun subyekt tərkibinə, bağlanma tarixinə, müqavilənin predmeti və məzmununa aiddir (4, s. 219). Biz bu mövqe ilə razıyıq. Azərbaycan Respublikası AM-nin 38.1-ci maddəsinə əsasən, nikah müqaviləsi nikaha daxil olan şəxslər arasında bağlanılır. Bu onu ifadə edir ki, nikah müqaviləsinin subyektləri nikaha daxil olan şəxslərdir.

Bəzən ədəbiyyatlarda nikah müqaviləsinin subyektlərinin hələ ər-arvad münasibətlərində olmayan şəxslərin olmasına dair fikirlərə rast gəlirik. Biz bu mövqe ilə qəti razı ola bilmərik. Düzdür, AM-də “nikaha daxil olan şəxslər”in anlayışı verilməmişdir. Lakin AM-nin 9-cu maddəsinin məzmunundan bu şəxslərin nikaha daxil olmaq barədə ərizə verən şəxslərin olması izahını vermək mümkündür. Bu barədə ərizə verməyən, nikahın bağlanılmasını dövlət qeydiyyatına aldırmayan şəxslərin bağladıkları nikah müqavilələri əhəmiyyətsiz olub, heç bir hüquqi nəticə doğurmur (9, s.77).

AM-nin 39.2-ci maddəsində nikah müqaviləsinin qüvvəyə minməsinin nikahın bağlanılmasının dövlət qeydiyyatı ilə əlaqələndirilməsi müddəasının öz əksini tapması, ilk baxışdan, nikah müqaviləsinin subyekt mövzusunun elə də prinsiplial mənə kəsb etmədiyi fikrinə gəlməyə əsas verir. Bu məsələnin izahında fərqli mövqələr vardır. Bəziləri hesab edir ki, əmlak xarakterli əksər əqdlərdən fərqli olaraq, nikah müqaviləsi bilavasitə subyektinin şəxsiyyəti ilə bağlı olduğundan və nümayəndə vasitəsi ilə deyil, şəxsən bağlandığından, belə qənaətə gəlmək olar ki, nikah yaşının azaldılmasına icazə verilmiş şəxslər öz aralarında bu cür müqaviləni yalnız nikahlarının dövlət qeydiyyatından sonra bağlaya bilərlər. Bəzilərinin fikrincə isə, nikah müqaviləsinə bağlamaq qabiliyyəti nikaha daxil olmaq qabiliyyəti ilə sıx surətdə bağlıdır. Ona görə də nikah müqaviləsi nikah yaşına çatmış fəaliyyət qabiliyyətli vətəndaşlar arasında bağlanıla bilər. Yaxud hesab edilmişdir ki, yetkinlik yaşına

şatmayanlar nikahın dövlət qeydiyyatına qədər valideynlərinin iştirakları ilə nikah müqaviləsini bağlaya bilərlər (10, s.28; 11, s.17).

Milli müəlliflərimizdən prof. M.D.Dəmirçiye-va da hesab etmişdir ki, nikaha daxil olan şəxs əgər nikah yaşına çatmamışdırsa, lakin müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən nikah yaşının azaldılmasına icazə verilmişdirsə, MM-nin 30.1-ci maddəsinə əsasən, nikah müqaviləsini valideynlərinin, övladlığa götürənlərin və ya himayəçinin yazılı razılığı ilə bağlaya bilərlər. Professorun fikrincə, MM-nin 28.6-cı maddəsinə uyğun olaraq, on səkkiz yaşına çatmamış fiziki şəxs nikaha girdiyi vaxtdan tam həcmdə fəaliyyət qabiliyyəti əldə etdiyindən, müstəqil surətdə nikah müqaviləsini bağlamaq hüququna malikdir. MM-nin 28.4-cü maddəsinə əsasən, on altı yaşı tamam olmuş yetkinlik yaşına çatmayan əmək müqaviləsi üzrə işlədikdə və ya valideynlərinin, övladlığa götürənlərin və ya himayəçinin razılığı ilə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olduqda, tam fəaliyyət qabiliyyətli (emansipasiya) sayıldığından, nikah müqaviləsini müstəqil surətdə bağlaya bilərlər (4, s.219-220).

AM-nin 9.1-ci maddəsinə əsasən, nikah müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən nikaha daxil olmaq istəyən şəxslərin, bu barədə ərizə verdikləri gündən 1 ay sonra onların iştirakı ilə bağlanır. Nikahın dövlət qeydiyyatından sonra bu şəxslər ər-arvad statusunu əldə edirlər. Əgər nikaha daxil olmaq barədə ərizə vermiş şəxslərin (ərizənin geri götürülməsi, qeydiyyat orqanına gəlməmə və s. səbəblərdən) bu müddətdə nikahları qeydə alınmamışdırsa, həmin şəxslər nikaha daxil olmaq istəyən şəxslər statusunu itirirlər.

Fikrimizcə, nikah müqaviləsinin subyektləri həm ər-arvad münasibətlərində olan, həm də hələ bu münasibətlərdə olmayan, lakin bir-birləri ilə nikaha daxil olmaq istəyində olan şəxslər ola bilərlər. Belə bir nəticəyə gəlməyə AM-nin 39.1-ci maddəsi bizə əsas verir. Həmin maddəyə əsasən, nikah müqaviləsi nikahın bağlanması dövlət qeydiyyatına qədər, eləcə də nikah dövründə istənilən vaxtda bağlana bilər. Maddədə “nikahın bağlanması dövlət qeydiyyatına qədər” ifadəsi ilə yanaşı, “eləcə də nikah dövründə” ifadəsindən istifadə olunması, habelə AM-nin 39.2-ci maddəsində nikah müqaviləsinin nikahın bağlanması

dövlət qeydiyyatına alındığı gündən qüvvəyə minməsinin göstərilməsi mövqeyimizin əsaslı olduğunu təsdiq edir.

Müasir dövrdə bir-birini sevən və ümumi təsərrüfatı birgə idarə edən qadınların və kişilərin bir qismi birgə yaşayış dövründə əldə etdikləri əmlakı bölmək istəmədiklərindən və digər səbəblərdən aralarındakı münasibətləri nikah bağlamaq yolu ilə rəsmiləşdirmək istəməzlər. Onların öz aralarında əmlak bölgüsünü aparmaq istəmələrinin səbəblərindən biri həmin bölgünün nəticəsi ilə bağlı vəziyyətin qeyri-müəyyənliyi, qüvvədə olan ailə qanunvericiliyinin maraqlı tərəfə birgə yaşayış dövründə əldə edilmiş əmlakın tərkibini istədiyi istiqamətə uyğun dəyişdirmək imkanını verməsidir. Ər-arvadın əmlakının bölgüsü zamanı onun rejiminin müəyyən edilməsi ilə bağlı yaranan problemləri xarakterizə edən bəzi məqamlar kimi aşağıdakıları qeyd etmək olar:

1) ümumi birgə əmlak obyektlərinin müxtəlif yollarla, o cümlədən bu cür əmlakın mövcud olub-olmadığını, itməsinə, oğurlandığını, ailənin ümumi mənafeyi naminə xərcləndiyini, mübahisələndirilən əmlakın nikah müddətində deyil, nikaha daxil olanadək əldə edildiyini, valideynlərinin hədiyyəsi olduğunu və s. bəhanələr ilə “sübuta yetirməklə” ər-arvadın əmlakının qanuni rejimindən çıxarılmasına nail olunması;

2) qanunvericilikdə nikah müqaviləsinin etibarsız sayılmasına əsas verən halların dairəsinin kifayət qədər geniş olması. Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan Ailə Məcəlləsinin 40.5-ci maddəsinə əsasən, nikah müqaviləsi Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsi ilə əqdlərin etibarsız hesab edilməsi üçün nəzərdə tutulmuş əsaslarla məhkəmə tərəfindən tamamilə və ya qismən etibarsız hesab edilə bilər. Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsinin 14-cü fəslində “Əqdlərin etibarsızlığı” adlanır. MM-nin 339-cu maddəsinə əsasən, hakimiyyətdən sui-istifadə, bir tərəfin nümayəndəsinin digər tərəflə pis niyyətlə razılığa gəlməsi nəticəsində bağlanmış, yaxud bu Məcəllənin 49.4-cü maddəsində müəyyən edilmiş hallara səbəb olan əqd, habelə şəxsin ağır vəziyyətə düşməsi və digər tərəfin bundan istifadə etməsi nəticəsində həmin şəxsin özü üçün son dərəcə əlverişsiz şərtlərlə bağlamağa məcbur oldu-

ğu əqd (ağır şərtli əqd) zərərçəkən tərəfindən mübahisələndirilə bilər. Şəxs əqd bağlanması məqsədilə aldadıldıqda həmin əqdi mübahisələndirə bilər. Belə mübahisələndirmə əqdin aldatma olmadan bağlana bilməyəcəyinin aşkar olduğu hallarda həyata keçirilir. MM-nin 340-cı maddəsində uydurma və yalan əqdlərin, 341-ci maddəsində qeyri-ciddi əqdin, 342-ci maddəsində fəaliyyət qabiliyyəti olmayan fiziki şəxsin bağladığı əqdin, 343-cü maddəsində fəaliyyət qabiliyyəti məhdudlaşdırılmış fiziki şəxsin bağladığı əqdin, 346-cı maddəsində öz hərəkətlərinin mənasını başa düşməyən və ya onlara rəhbərlik edə bilməyən fiziki şəxsin bağladığı əqdin, 347-ci maddəsində vacib əhəmiyyətli yanılmanın təsiri altında bağlanmış əqdin etibarsızlığı halları nəzərdə tutulmuşdur.

Nikah bağlamadan faktiki ər-arvad kimi yaşayanlar arasında nikah müqaviləsinin bağlanması mümkündürmü? Ədəbiyyatda bu barədə maraqlı təklif verilmişdir. Belə ki, M.V.Antokolskaya hesab etmişdir ki, faktiki ər-arvad münasibətlərində olan şəxslər arasında nikah haqqında müqavilənin normalarını qanunun analogiyasına uyğun şəkildə tətbiq etmək olar. Müəllif cəmiyyətdə bu cür münasibətdə olan şəxslərin sayının çox olduğunu nəzərə almaqla, həmin şəxslər arasında, onların əmlakına münasibətdə ümumi birgə mülkiyyət rejiminin tətbiq edilməsi şərti ilə, nikah müqaviləsinin bağlanılmasını məqsədəuyğun hesab etmişdir. N.N.Tarusina da nikah müqaviləsi müddələrinin faktiki ər-arvad olan şəxslərin əmlakına münasibətdə tətbiq edilməsi ilə ailə hüququ normalarının yayılma dairəsinin genişləndirilməsini təklif etmişdir (8, s. 69). Fikrimizcə, müqavilə azadlığı prinsipinə uyğun olaraq, faktiki ər-arvad olan şəxslər əldə etdikləri əmlaklara münasibətdə ümumi birgə və ya ayrıca mülkiyyət rejimini tətbiqini nəzərdə tutan saziş (müqavilə) bağlaya bilərlər. Lakin bu saziş bütün hallarda mülki hüququn müddələrinə tabe olacaq və heç bir halda nikah müqaviləsi sayıla bilməz. Hesab edirik ki, ər-arvadın əmlak münasibətlərinin tənzimlənməsində nikah müqaviləsinin rolu xeyli dərəcədə mühümdür və bu sahədə müəyyən edilmiş məhdudiyyətlər obyektiv və zəruri xarakter daşıyır.

Xarici ölkələrin təcrübəsinə əsasən demək olar

ki, nikah müqavilələri, bir qayda olaraq, tərəflər nikaha daxil olanadək bağlanılır (6, s. 169). Nikah müqaviləsi ikitərəfli, konsessual və əvəzli əqddir. Nikah müqaviləsində müəyyən edilmiş hüquq və vəzifələr müxtəlif şəraitin yaranıb yaranmamasından asılı ola bilər. Bu mənada nikah müqaviləsi həmçinin şərti xarakter daşıyır. Bəzən buna təxirə salan şərt də deyilir. Belə ki, burada ər-arvadın göstərilən hüquq və vəzifələrinin yaranması müəyyən halların baş verib verməməsi ilə əlaqələndirilir. Yəni nikaha daxil olmaq niyyətində olan şəxslərin bağlamış olduqları nikah müqaviləsinin qüvvəyə minməsi üçün qanunvericilikdə onların nikahının dövlət qeydiyyatına alınmasının zəruriliyi təsbit olunmuşdur.

Fikrimizcə, nikah müqaviləsinə, mülki qanunvericiliklə müəyyən olunmuş şərtlə bağlanmış əqdlərdə olduğu kimi, təxirəsalıcı və ya ləğvedici şərtin əlavə edilməsi ilə hüquq və vəzifələrin icrası həmin şərtlər ilə bağlı gözlənilən və naməlum hadisənin baş verməsindən asılıdır. Nikah müqaviləsində nəzərdə tutulan şərtlər o hadisələrdir ki, onların gələcəkdə baş verib verməməsi namələumdür, lakin müqavilədə göstərilən hüquq və vəzifələrin əmələ gəlməsi həmin hadisənin baş verməsindən asılıdır. Nikah müqaviləsi o zaman ləğvedici şərtlə bağlanmış sayılır ki, həmin şərtin baş verməsi əqdin xitamına səbəb olur və nikah müqaviləsi bağlanmadək mövcud olan vəziyyəti bərpa edir. Fikrimizcə, nikahın dövlət qeydiyyatına nikah müqaviləsinin şərti ilə yanaşı, həm də vacib elementi kimi baxmaq lazımdır. Həmçinin, müqavilədə təxirəsalıcı şərtin müəyyən edilməsi göstərilən hallarda onun konsessual olmadığını ifadə etmir.

Nikah müqaviləsi həm də əvəzli xarakter daşıyır. Burada ər-arvadın hüquq və fəaliyyət qabiliyyətini, ehtiyacı olan və əmək qabiliyyəti olmayan ər-in (arvadın) saxlanması üçün vəsait almaq hüququnu məhdudlaşdıran, ər-arvaddan birini çox əlverişsiz vəziyyətə salan müddəalar nəzərdə tutula bilməz. Bu o deməkdir ki, nikah müqaviləsində bir tərəfə yalnız hüquqlar, digər tərəfə isə yalnız vəzifələr təqdim edilə bilməz. Nikah müqaviləsi ər-arvadın əmlakının qanuni rejimini dəyişdiyindən, tərəflərin qarşılıqlı əmlak öhdəlikləri ilə müşayiət olunur və nəticə etibarilə əvəzli xarakter daşıyır.

İstifadə edilmiş ədəbiyyat:

1. Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası. Bakı, Qanun, 2019.
2. Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsi. Bakı, Qanun, 2019.
3. Azərbaycan Respublikasının Ailə Məcəlləsi. Bakı:Qanun, 2019.
4. Dəmirçiyeva M.D. Azərbaycan Respublikasının ailə hüququ. Bakı, Qanun, 2008, 488 s.
5. Богданова О.В. Брачный договор: проблемы законодательного регулирования и правоприменения. Научно-практический журнал “Государство и право в XXI веке” № 2/2017. С. 19-24.
6. Бондов С.Н. Брачный договор: Учебное пособие для вузов. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2007. 296 с.
7. Низамиева О.Н. Договорное регулирование имущественных отношений супругов. Казань: КГУ, 1999.189 с.
8. Семейное право: учебник для вузов / М.В.Антокольская. Изд. 2-е, перераб. и доп.. М.: Юристь, 2002, 333 с.
9. Сосипатова Н.Е. Брачный договор: правовая природа, содержание, прекращение // Государство и право. 1999. № 3. С. 75-80.
10. Травкин А.А., Фетюхин Ю.М. Имущественные отношения супругов по новому семейному законодательству. Волгоград, Издательство ВолГУ, 1999, 48 с.
11. Чефранова Е.А. Имущественные отношения в российской семье: Практическое пособие. М.: Юристь, 1997, 168 с.

М.Д.Демирчиева**О БРАЧНОМ ДОГОВОРЕ ПОНЯТИЯ****Резюме**

Субъектами брачного договора могут быть лица, состоящие в супружеских отношениях или еще не являющиеся супругами, но намеревающиеся вступить в брак друг с другом. Сделать такой вывод позволяет нам статья 39.1 СК. Согласно данной статье, брачный договор может быть заключен до государственной регистрации заключения брака, а также в любое время в период брака. Использование в статье наравне с выражением “до государственной регистрации заключения брака”, выражения “а также в период брака”, а также указание в статье 39.2 СК, что брачный договор, заключенный до государственной регистрации заключения брака, вступает в силу со дня государственной регистрации заключения брака, подтверждает обоснованность нашей позиции.

M.D.Demirciyeva**ON MARRIAGE CONTRACT CONCEPTS****Summary**

The subjects of a marriage contract may be persons who are in marital relationships or who are not yet in those relationships, but who wish to enter into a marriage with each other. Article 39.1 of the Family Code gives us a basis for such a conclusion. According to this article, a marriage contract can be concluded before the state registration of the marriage, as well as at any time during the marriage. The use of the phrase "as well as during the marriage", along with the phrase "before the state registration of the marriage" in the article, including the indication of entry into force of marriage contract from the date of state registration of the marriage in Article 39.2 of the Family Code, confirm the substantiality of our position.